

PREDGOVOR

Investicioni fondovi, kao specifični finansijski posrednici postoje na finansijskom tržištu Crne Gore relativno kratko, čak i ako bismo pod tim terminom podrazumijevali poseban oblik investicionih fondova – privatizacione investicione fondove. Značaj investicionih fondova na razvijenim finansijskim tržištima i uloga u revolucioniranju investiranja izuzetno su veliki i otuda interesantni sa aspekta potencijalnih podsticaja rasta crnogorskog finansijskog tržišta i ukupne ekonomije. Polazeći od te premise, ova knjiga bavi se analizom položaja i uloge investicionih fondova na finansijskim tržištima u razvijenim finansijskim sistemima, kao i analiziranjem vrsta i pozicije crnogorskih investicionih fondova na domaćem finansijskom tržištu.

U tom smislu, knjiga koja je pred Vama, u prvom dijelu, nudi niz informacija i saznanja o tržišnom materijalu u koji investicioni fondovi investiraju i o njihovoj poziciji i interakciji sa drugim učesnicima na finansijskom tržištu. Drugi dio knjige sadrži prikaz vrsta i tipova investicionih fondova na razvijenim finansijskim tržištima, preciznije na američkom i francuskom tržištu, načine njihovog razlikovanja i komparacije. Ovaj dio knjige bavi se i izvorima potencijalnih zarada, kao i načinima analiziranja mogućih uzroka gubitaka investicionih fondova. U trećem dijelu knjige dat je kraći prikaz finansijskog tržišta u Crnoj Gori, hronologija njegove geneze, vrste tržišnog materijala i učesnici.

U četvrtom dijelu knjiga sadrži prikaz investicionih fondova u Crnoj Gori, sa prijedlogom strukture hipotetičkog investicionog fonda i naročitim akcentom na legislativi kao osnovi njihovog rada. Prikaz legislative je kritičan, a polazi od pretpostavke da se osnovni postulati osnivanja i funkcionisanja investicionih fondova, koji važe na razvijenom finansijskom tržištu, mogu i trebaju primijeniti i na crnogorskom finansijskom tržištu, uz poštovanje svih realnih ograničenja, svojstvenih tržištima u razvoju. Kritika rješenja, zakonskih i drugih, na crnogorskom finansijskom tržištu, a naročito u oblasti investicionih fondova, iako dominantna i izražena, nije sama sebi svrha. Stoga su uz izrečene kritike ponuđeni i prijedlozi za moguće poboljšanje postojeće pozicije investicionih fondova u Crnoj Gori. Cilj tih potencijalnih poboljšanja trebalo bi da bude obezbjeđenje kvalitetnih osnova za zaživljavanje i efektuiranje investicionih fondova kao specifičnih finansijskih posrednika, koji predstavljaju izuzetan mehanizam za generisanje „sitne“ štednje i njeno profitabilno korišćenje za finansiranje domaće

privrede na osnovi koja nije zajmovna, već kapitalna. U krajnjoj instanci, iznešeni prijedlozi usmjereni su na stvaranje preduslova koji bi omogućili da i u Crnoj Gori investicioni fondovi odigraju pionirsku ulogu popularizacije investiranja na tržištu kapitala, kakvu su imali i na drugim tržištima u razvoju. Drugim riječima, dati prijedlozi usmjereni su na obezbjeđenje većeg uticaja investicionih fondova na razvoj finansijskog tržišta i finansijskog sistema u Crnoj Gori, na uvećanje ličnog bogatstva pojedinaca i privrednih entiteta, odnosno na rast ekonomije u cjelini.

U nadi da će ova knjiga imati „život“ pun susreta sa raznovrsnim malim i velikim investitorima, analitičarima i kritičarima, prepuštam je Vašem sudu, sudu prakse i vremena.

Želim da iskoristim priliku da izrazim zahvalnost onima koji su mi pomogli prilikom pisanja ove knjige, kao i onima koji su podržali i omogućili njeno izdavanje. Prije svega želim da se zahvalim mojem mentoru Prof. Dr Stojanu Dabiću, na pronicljivim pitanjima i savjetima kojima me navodio da zadrem dublje u suštinu teme. Takođe zahvaljujem Prof. Dr Boži Mihajloviću na suptilnim komentarima i preporukama kojima je skrenuo moju pažnju na važne detalje. Zahvalnost dugujem i Centralnoj banci Crne Gore, prije svega gospodi Ljubiši Krgoviću, Milojici Dakiću i Nikoli Fabrisu, na podršci kojom su omogućili da ova knjiga ugleda svjetlo dana. Dužnu zahvalnost dugujem i gospodinu Draganu Radusinoviću na uvidu koji mi je pružio u problematiku poslovanja investicionih fondova u Crnoj Gori. Zahvaljujem se i Andrijani Vujović na prefinjenom tehničkom „dodiru“ kojim je darivala ovu knjigu.

Autor